

Strategisch Procederen in het
Milieurecht
Wikken, Wegen, Winnen?

Phon van den Biesen
Advocaat - Amsterdam

31 mei 2018
VMR Utrecht

Strategisch Procederen

Tikkeltje te geleerd, Amigo??

Strategisch Procederen

- Noodzaak? Afbreukrisico
- Opties afwegen: Lobbyen, Campagne, Op-eds in de media, Kamervragen, Lawaai maken, Blokkade, Procederen
- Omstandigheden: grote/kleine club, grote/kleine achterban, dikke/dunne portemonnee, David tegen Goliath
- Dreigen met dagvaarden / - handhaving vragen
- Output: het belang van winnen of verliezen, bijkomende effecten: de zaak op de kaart, publiciteit, mobilisatie, nieuwe leden, donaties etc., onderhandelingspositie verwerven, verbeteren van concrete milieusituatie
- Precedentwerking >Jurisprudentie
- Naar de civiele rechter / bestuursrechter

Oud als de Weg naar Rome....

- Jaren '80 achterstallig onderhoud
- Jaren '80 Nieuwe Meer
- Jaren '80 Kruisraketten
- Jaren '80 milieuzaken: “Rutte”, Reinwaterzaken
- Jaren '90 Schipholprocedures (incl Bulderbos)
- Jaren '90 Waterpakt
- Jaren '90 Kernwapenzaak – Internationaal Gerechtshof
- Jaren 2000 NSL zaak tegen Europese Commissie – HvJ EU
- Jaren 2010 Rookpreventie
- Jaren 2010 Luchtkwaliteit

Strategisch Procederen

Jaren '80 achterstallig onderhoud van huurwoningen

Opties afwegen: Campagne, Op-eds in de media, Lawaai maken, Procederen
Naar de civiele rechter: klein beginnen, organiseren facilititeit KG-rechter plus steun
BWT

inzet: winnen plus bijkomende effecten: de zaak op de kaart, publiciteit,
mobilisatie, onderhandelingspositie verwerven, verbeteren van concrete
wantoestanden

Precedentwerking >Jurisprudentie

Dreigen met dagvaarden was gaandeweg voldoende

Strategisch Procederen

Jaren '80 Nieuwe Meer – baggerlozing door gemeente Amsterdam

Gemeente schond zelf zijn regels, Gemeente was bevoegd gezag

Opties: Lobby bij Gemeente, Media-aandacht, Procederen

Inzet: Winnen, plus bijkomende effecten: de zaak op de kaart, publiciteit, mobilisatie, onderhandelingspositie verwerven, verbeteren van concrete wantoestanden

Keuze: civiel, niet bestuursrechtelijk

Pas later ging het om precedentwerking >Jurisprudentie inz. Ontvankelijkheid

Achtergrond:

LHV, Notarissen, St ZOROT >> Nieuwe Meer – arrest (komt in het navolgende nog aan de orde)

Strategisch Procederen

Jaren '80 : Reinwaterzaken – Belgische grensoverschrijdende vervuiling opp.
water

- Omstandigheden: kleine club, kleine achterban, dunne portemonnee, David tegen Goliath
- Dreigen met dagvaarden; handhaving vragen niet aan de orde (Belgische pijen); kiezen van meest ernstige zaken, uitgebreide technische voorbereiding
- Inzet: winnen plus bijkomende effecten: de zaak op de kaart, publiciteit, mobilisatie, donaties etc., onderhandelingspositie verwerven, verbeteren van concrete milieusituatie
- Plus: Precedentwerking >Jurisprudentie
- Naar de civiele rechter

Strategisch Procederen

Jaren '90 Waterpakt-zaak tegen nitraatverontreiniging opp. water

Noodzaak? Afbreukrisico

Opties afwegen: Lobbyen, Campagne, Op-eds in de media, Kamervragen, Procederen

Omstandigheden: coalitie van grote en kleine clubs

Inzet: vooral bijkomende effecten: de zaak op de kaart, publiciteit, mobilisatie, onderhandelingspositie verwerven, verbeteren van concrete milieusituatie

Naar de civiele rechter

Precedentwerking >Jurisprudentie (!!)

Strategisch Procederen

Jaren 2010 Luchtkwaliteit

- Noodzaak? Afbreukrisico
- Opties afwegen: Lobbyen, (Europese) Campagne, Op-eds in de media, Kamervragen, Lawaai maken, Procederen >> combi
- Omstandigheden: grote club, grote achterban, crowd-funding
- Dreigen met dagvaarden / - handhaving vragen
- Inzet: winnen plus bijkomende effecten: de zaak op de kaart, publiciteit, mobilisatie, nieuwe leden, donaties etc., onderhandelingspositie verwerven, verbeteren van concrete milieusituatie
- Precedentwerking >Jurisprudentie
- Naar de civiele rechter!
- Bodem of Kort Geding? > beiden

Strategisch Procederen

Jaren 2017-2018 Luchtkwaliteit

Bodemrechter v. Kort Gedingrechter

Bodemrechter negeerde t.a.v. Milieudefensie:

Nieuwe Meer arrest: HR d.d. 17 juni 1986, NJ 1987, 743 m.nt. WHH)

Artikel 3:305a

Kuunders-arrest: *Natuur en Milieu e.a./Kuunders*, HR 18 december 1992,

NJ 1994, 139, m.nt. Brunner en Scheltema)

Aarhus-verdrag

Vaste rechtspraak HvJ EU over Recht op Luchtkwaliteitsplan e.a.

Strategisch Procederen

Jaren 2017-2018 Luchtkwaliteit

Bodemrechter gaf voorrang aan het *Privacy first*-arrest: HR 22 mei 2015, ECLI:NL:HR:2015:1296 (*Staat/Privacy First*)
en nam aan dat de burger gewoon handhaving van de luchtkwaliteit kan vragen (aantoonbaar niet het geval) en dat de burger dat met exceptieve toetsing van het NSL door de Raad van State kan bereiken (wat evenmin het geval is)

Strategisch Procederen

Jaren 2017-2018 Luchtkwaliteit

Bodemrechter belastte de burger met – onmogelijke –
negatieve bewijslast

en wees verklaring voor recht t.a.v. Milieudefensie af omdat
Milieudefensie geen schade kan vorderen en bovendien geen
schade had op een enkele door de Rb. gekozen dag

Strategisch Procederen

Jaren 2017-2018 Luchtkwaliteit

Bodemrechter negeerde het vereiste van een *effective remedy* uit artikel 9 derde lid Aarhus en van artikel 6 van het EVRM

Rechtsbescherming??

Strategisch Procederen in het
Milieurecht
Wikken, Wegen, Winnen?

Phon van den Biesen
Advocaat - Amsterdam

31 mei 2018
VMR Utrecht